

"Os xogadores de cartas" Paul Cezanne

1889-1892, óleo sobre lenzo, 47,5 x 57 cm. París, Museo d'Orsay.

Obra que pertence ao posimpresionismo. Tema: Escena costumista ou de xénero. O cadro representa a dous homes sentados fronte a fronte nunha mesa, dos que só nos son visibles os seus perfís.

Composición: A figura da esquerda aparece toda no cadro, mentres a da dereita está cortada, pero máis corpulenta e inclinada. O eixo compositivo, lixeiramente desprazado cara á dereita, márcao a botella de encima da mesa. Nesta complexa composición cabe destacar o triángulo imaxinario inverso formado a partir das miradas fixas de ambos os xogadores nas cartas.

O uso da xeometría non só se cingue á composición. Tamén as figuras, nalgunhas das súas partes, relaciónanse mediante formas xeométricas. Aínda que isto non signifique que Cézanne supedite a cor a liña. Ambos os conceptos teñen a mesma importancia.

A pincelada, breve e disposta en superposición mediante o uso de diferentes tonalidades, axuda a modelar os corpos dos obxectos e as persoas da escena.

A luz é tamén utilizada como configuradora do espazo, pero non a usa de modo naturalista, senón polas súas funcións de contraste tonal. A iluminación artificial maniféstase nas sombras, especialmente no reflexo branco da botella.

A cor contribúe a reforzar a contraposición formal de ambos os xogadores. Dominan as tonalidades ocre e pálidas que se invisten na cor de chaquetas e pantalóns. A cor se covirte en protagonista do lenzo, o cal asolaga todos os recunchos da tea. O home da dereita viste unha chaqueta de tonalidades grises amareladas que ten a súa continuidade no pantalón do seu compañeiro, vestido este con unha chaqueta de tonalidades malvas que se mesturan con diversas cores. O fondo obtense grazas a unha mestura de tons aínda que abunden os avermellados, en sintonía coa mesa e o mantel. A aplicación da cor realízase a base de fluídas pinceladas que conforman facetas, elementos identificativos do cubismo. Neste traballo prima o volume e a forma sobre a luz, obtendo ese volume grazas á cor en estado puro.

O autor reproduce unha escena cotiá na que dous personaxes sentados ao redor dunha mesa xogan unha partida de cartas. O xogador da esquerda, fumando unha pipa, identificouse con Alexandre, o xardineiro do pai do artista. As dúas figuras sentan

a ambos os dous lados dunha pequena mesa sobre a que apoian os cúbados. Unha alta botella dános paso cara á cristaleira do fondo, pola que se intúe un abocetado paisaxe. Os dous homes están concentrados no xogo, interesándose o mestre en captar as súas expresións, e preséntanse tocados con senllos chapeus típicos das clases sociais humildes da Provenza. O espectador convértese nun dos frecuentes observadores que contemplan estas partidas nas tabernas, ao situarnos o mestre nun plano próximo á escena e non facer apenas referencias espaciais.

Durante a década de 1890 Cézanne pintou unha serie de cadros coa temática dos xogadores de cartas, sendo este lenzo que contemplamos o máis famoso da serie. Os protagonistas das teas son os campesiños de Aix.

Dos cinco cadros dedicados polo pintor a este tema, leste é o máis sobrio. Aquí todo contribúe ao final a proporcionar un aspecto monumental á composición, en beneficio dun cromatismo de suntuosos matices.

Este lenzo pertence á súa época de madurez (década de 1890) na que Cézanne produce os seus principais lenzos. Exemplifica os cadros nos que os personaxes están fortemente ancorados no seu decorado

No cadro Cézanne, non proporciona só unha impresión, senón que tamén unha descrición do sentido interno da acción, coma se fose a síntese destinada a permanecer na mente, case calcificada e baixo a forma do recordo. Téntase cristalizar a realidade a partir de formas esenciais, duradeiras e perdurables, xeometrizando a realidade a partir de liña e cor.

